

FRIVILLIGSTRATEGI FOR BJØRNAFJORDEN KOMMUNE

2024-2027

MÅL OG FØRINGAR

INNLEIING:

I kommunestyret si behandling av budsjettet for 2024 (sak 193/23) vart det gjort følgjande vedtak under dei verbale forslaga:

Kommunestyret ber om at det vert utarbeidd ein eigen frivilligstrategi for Bjørnafjorden kommune. Strategien skal peika på korleis kommunen best kan samarbeida med frivillig sektor, korleis vi skal organisera arbeidet og kva tilbod vi kan overføra til lag og organisasjonar evt. mot eit økonomisk vederlag.

Bjørnafjorden kommune (BK) gjennomførte ei frivilligkartlegging våren 2023 i samarbeid med Frivillighet Norge. Det er eit nyttig kunnskapsgrunnlag for å utarbeida ein frivilligpolitikk eller frivilligstrategi som del av Sektorplan for kultur. Resultata er presentert og drøfta i fora med representantar for frivillig sektor.

Denne strategien gjeld for frivillig innsats i heile kommunen, også frivilligkeit i regi av dei to frivilligsentralane.

KVIFOR ER FRIVILLIGHEIT VIKTIG?

Ifølge frivilligmeldinga (St. meld.10) skaper frivilligkeit engasjement, fellesskap, inkludering og kulturell og demokratisk innsikt. Høg frivillig deltaking er avgjerande for den tilliten vi har i samfunnet vårt. Frivillig aktivitet hindrar utanforsk og fremjar inkludering. Lagslivet er den beste skulen i demokrati, der vi kan avdekka behov og finna nye løysingar. Frivillig sektor er avgjerande i den norske beredskapsmodellen og bidreg til å sikra vår felles kulturarv. Gjennom frivillig aktivitet opplever vi livsglede, det å høyra til og å bli verdsett, noko som er med på å fremja god folkehelse.

Bjørnafjorden kommune har ein stor og mangfoldig frivillig sektor med over 300 registrerte lag og to frivilligsentralar som engasjerer mange frivillige. Frivillig sektor gjev store bidrag til lokalsamfunnet og er viktig for livskvaliteten til den einskilde bjørnafjording.

UTFORDRINGSBILETE OG ROLLEFORSTÅING

Kommununal sektor er i stadig omstilling og dette krev eit fokus på fornying og samskaping for å løysa oppgåver og samfunnet sine utfordringar innanfor ein strammare kommuneøkonomi og store demografiske endringar framover. Vi blir fleire eldre, prosentvis færre barn og unge, og færre i yrkesaktiv alder. Det skaper rekrutteringsutfordringar framover både for kommunal sektor og næringslivet vårt.

Samfunnet ber preg av raskare endringer, nye krav og forventningar. Det eit auka behov for innovative løsninger og ei samhandling med frivillig sektor som kan utløysa nye frivillige ressursar.

Bjørnafjorden kommune (BK) vil med sin frivilligstrategi ta ei aktiv rolle som samarbeidspart og tilretteleggjar. Strategien vil vera eit verktøy for å styrka samspelet mellom kommunen og frivillig sektor, og innan organisasjonslivet. Bjørnafjorden vil bidra til å styrka og videreutvikla ein stor og sjølvstendig frivillig sektor.

Når BK lagar sin frivilligstrategi er det avgjerande at vi legg til grunn at frivillig arbeid har ein eigenverdi. Det må vera ein fundamental respekt for at den frivillige er der på eigne premissar, som fri

og **villig**. Den frivillige er ikkje ein reiskap for kommunen. Den frivillige har sin eigen motivasjon og eigeninteresse i å vera aktiv. Strategien rettar seg både mot den individuelle frivillige, lagslivet, kommuneorganisasjonen og lokalsamfunna.

OVERORDNA MÅL

I Vestland fylkeskommune sin første frivilligstrategi var det overordna målet at "Det skal vera enkelt å vera frivillig i Vestland." Det kan vera ei god rettesnor og eit overordna mål også for Bjørnafjorden:

Det er enkelt å vera frivillig i Bjørnafjorden kommune

Utifrå både overordna statleg, regional og lokal politikk nedfelt i planverk, blir sentrale stikkord for ein frivilligstrategi: folkehelse, demokrati/deltaking, inkludering, samhandling og innovasjon.

Nasjonale og lokale føringer:

- St. melding 10 (2018-2019) Frivillighetsmeldinga
- Frivillighetserklæringa
- Fritidserklæringa
- St. melding 15 (2017-2018) Leve hele livet. Kvalitetsreform for eldre.
- St. melding 24 (2022-2023) Bu trygt heime-reforma. Fellesskap og meistring
- Vestland fylkeskommune sin frivilligstrategi 2021-2022
- Kartleggingsundersøking av frivillig sektor i Bjørnafjorden kommune 2023
- Samfunnsdelen av kommuneplanen for Bjørnafjorden kommune 2023-2035
- Levekår og helse i Bjørnafjorden kommune. Folkehelseoversikt 2023-2026

I kommuneplanen sin samfunnsdel (KP) er det mål som blir styrande for ein frivilligstrategi.

Bjørnafjorden kommune skal:

- A. vera ein god tilrettelegg for frivilligkeit (KP B 2).
- B. vera inkluderande og sikra alle innbyggjarar likeverdige moglegheiter til eit godt liv (KP B 3)
- C. styrkja samarbeidet med frivillig sektor gjennom samskaping for å sikra gode og levande lokalsamfunn (KP D1 og D4)

A: KVA KAN/SKAL KOMMUNEN GJERA FOR Å TILRETTELEGGÅ FOR FRIVILLIGHEIT?

Kommunen:

- nyttar potensialet som ligg i aktivt å søkja om eksterne midlar (KP)
- har treffsikre kommunale tilskotsordningar og kommunale ytingar som støttar opp om frivillig arbeid (KP)
- driftar og rettleiar for bruk av Tilskotsportalen
- forenklar tilskotsordningar så langt det er tenleg
- legg til rette for delingskultur: å dela utstyr og anlegg, opplevingar, kunnskap og kompetanse (KP)
- stiller eigna kommunale bygg som t.d skulebygg gratis til disposisjon for aktivitetar for barn og unge i regi av lagslivet, og aktivitet som vaksenopplæringstiltak.
- satsar på frivilligsentralane (KP) gjennom økonomiske bidrag til drift, eigna lokale og administrative støttefunksjonar
- tar vare på eldsjelene (KP) og dei frivillige ved å skapa trygge inkluderande møteplassar der vi tilbyr både opplevingar, kompetanseheving og eit sosialt fellesskap

- nyttar frivilligsentralane aktivt for å stimulere til frivillig innsats og nyskaping i kultur- og lagslivet

B: KORLEIS KAN BÅDE KOMMUNE OG LAGSLIV BLI MEIR INKLUDERANDE?

Kommunen og lagslivet:

- synleggjer organisasjonane i lokalsamfunnet og gjer dei meir tilgjengelege for innbyggjarane
- har gode løysingar for deltaking og aktivitet som motverkar/hindrar utanforskap
- gjer kommunale og lagseigde bygg fysisk tilgjengelege for alle, så langt praktisk mogleg

Kommunen:

- set krav om inkludering i tilskotsordningar kommunen har ansvar for
- oppmodar frivilligsentralane til å mobilisera seniorkrafta

C: KORLEIS KAN KOMMUNEN STYRKJA SAMARBEIDET OG SAMSKAPINGA MED FRIVILLIG SEKTOR?

Kommunen:

- legg til rette for frivillige som vil starta opp nye aktivitetar og organisasjonar
- satsar på koordinatorar/koordinatorfunksjonar for å støtta opp om frivilligheita (KP)
- tilbyr rettleiing til frivillige lag og organisasjonar (KP)
- organiserer felles forum og møteplassar i dialog med lagslivet
- har gode nettsider som er åpne for lagslivet
- tar initiativ til og støttar arbeid med å utvikla nettverk og samarbeid
- inngår samarbeidsavtalar med lagslivet og kjøper tenester frå lagslivet der det er tenleg

KVA KAN ORGANISASJONSLIVET GJERA FOR Å STYRKA DET FRIVILLIGE ARBEIDET OG SAMSKAPINGA I FRIVILLIG SEKTOR?

Lagslivet:

- etablerer samarbeidsorgan som frivilligråd, kulturråd og/eller amatørkulturråd
- lagar møtepunkt og fora som kan stimulera til samarbeid på tvers
- synleggjer eigen aktivitet
- er open for samarbeid med andre om kompetanseheving og sambruk av anlegg/bygg og utstyr
- jobbar for inkludering og aktiv rekruttering av nye frivillige – og aukar talet på eldre frivillige

Malforslag:

Handlingsplan – Sektorplan for kultur

Utkast 29.2.24

Frivilligpolitikk

Mål	Strategi	Tiltak	Kostnad
A: Kommunen legg til rette for frivillighet	A1: Kultureininga driftar Tilskotsportalen og rettleiar lag i bruk av den.	A.1.1: Årleg digitalt kurs for lagslivet i bruk av Tilskotsportalen	10.000
		A.1.2:	
B: Kommune og lagsliv er inkluderande	B1: Vi har løysingar for deltaking som motverkar utanforskap	B.1.1: 20 friplassar i kulturskulen	300.000
		B.1.2:	
C: Kommunen samarbeider og samskapar med frivillig sektor	C1: Kultureininga organiserer felles forum og møteplassar i dialog med lagslivet	C.1.1: Frivilligforum - årleg fellesmøte med lagslivet	20.000
		C.1.2:	

Dette er berre tenkte døme på tiltak og ikkje reelle forslag per i dag.

